

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1970'li yılları ortalarında Türkiye'de siyasal hayatta, hareketli ve gergin dönemler yaşanmaya başlamıştır. İşlenen siyasal cinayetler, Mayıs 1977'de Taksim'de işçi sınıfına karşı gerçekleştirilen katliam, 16 Mart 1978 katliamı, Maraş olayları ve Çorum katliamı ile toplumsal çatışmayı doğuran sancılı ve gergin bir döneme girilmiştir. 1980 öncesinde ki süreçte şiddet ve kargaşa yoğun bir şekilde yaşamıştır. Devamında 12 Eylül 1980'de yapılan askeri darbe ile şiddet ve kargaşanın daha da arttığı ve uzun yıllar devam edeceği bir dönemin başlangıcı olmuştur. 12 Eylül 1980'de yapılan askeri darbe, Türkiye'de uzun yıllar izleri silinmeyecek etkiler ortaya çıkarmıştır.

12 Eylül 1980 askeri darbesi sonucunda 650 bin kişi gözaltına alınmıştır. 1 milyon 683 bin kişi fişlenmiştir. Açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılanmıştır. 7 bin kişi için idam cezası istenmiştir. 517 kişiye idam cezası verilmiştir. Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asılmıştır. 71 bin kişi TCK'nın 141,142 ve 163.'ncü maddelerinden yargılanmıştır. 30 bin kişi sakıncalı olduğu için işten atılmıştır. 171 kişinin işkenceden öldüğü belgelenmiştir. 3 bin 854 öğretmen, binlerce öğretim görevlisi ve 47 hakimin işine son verilmiştir. 400 gazeteci için toplam 4 bin yıl hapis cezası istenmiştir. Gazetecilere 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verilmiştir. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirmiş, 144 kişi kuşkuyla bir şekilde ölmüştür. 1980 darbesi sonrasında, TBMM kapatılmış, yürürlükteki yasalar iptal edilmiş ve siyasi partiler kapatılmıştır. Cezaevlerinde yıllarca süren işkenceler yaşanmıştır.

Tüm toplum üzerinde yaratılan baskı yıllarca devam etmiştir. 12 Eylül 1980 darbesinden sonra da insanlar, uzun yıllar yaşadıkları işkenceler nedeniyle unutulmaz travmalar yaşamışlardır.

12 Eylül döneminde başta yaşam hakkı olmak üzere, pek çok temel hak ve özgürlük ihlal edilmiştir. Yapılan işkenceler nedeniyle pek çok insan ölmüş, sağ kalmayı başaranlar ise yıllarca ağır travmalar yaşamıştır. Bunun yanında binlerce insan işten çıkarılmış, kadınlar hatta çocuklar üzerinde yaratılan baskı ile toplum etkisizleştirilmiştir. 17 yaşında olmasın rağmen mahkeme kararı ile al el acele yaşı büyütülerek Erdal Eren, idam edilirken, 16 Ekim 1980'de Ekrem Ekşi işkencede hayatını kaybetmiştir.

12 Eylül 1980 askeri darbesi ile eğitim, kültürel yapı, sosyal ve siyasal hak ve özgürlüklerin neredeyse tamamı askıya alınmıştır. Sendikalar ve demokratik kitle kuruluşları kapatılmış, mal varlıklarına el koyulmuştur.

12 Eylül 1980 askeri darbesinin bedeli bireysel olarak da, toplumsal olarak da çok ağır bir şekilde uzun yıllar ödenmiştir. Bu nedenle 1980 öncesinde yaşananlarla devamında yapılan askeri darbe döneminin ayrıntı olarak incelenmesi bir gerekliliktir.

12 Eylöl 1980 askeri darbesi öncesinde toplumsal çatışmayı doğuran ve şiddet ve gerginliğı tetikleyen olaylarla, darbe dönemi ve sonrasında yaşananların nedenleri ve sorumlularının belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.22.09.2010

1. ÇETİN SOYSAL - İSTANBUL
2. HÜSNÜ ÇÖLLÜ - ANTALYA
3. RASİM ÇAKIR - EDİRNE
4. RAHMİ GÜNER - ORDU
5. AHMET ERSİN - İZMİR
6. OSMAN KAPTAN - ANTALYA
7. YAŞAR AĞYÜZ - GAZİANTEP
8. ERGÜN AYDOĞAN - BALIKESİR
9. DURDU ÖZBOLAT - KAHRAMANMARAŞ
10. NEVİN GAYE ERBATUR - ADANA
11. ALİ RIZA ERTEMÜR - DENİZLİ
12. RAMAZAN KERİM ÖZKAN - BURDUR
13. ENİS TÜTÜNCÜ - TEKİRDAĞ
14. ŞEVKET KÖSE - ADIYAMAN
15. MEHMET ALİ ÖZPOLAT - İSTANBUL
16. TAYFUR SÜNER - ANTALYA
17. ATİLA EMEK - ANTALYA
18. MALİK ECDER ÖZDEMİR - SİVAS
19. İSA GÖK - MERSİN
20. MUSTAFA ÖZYÜREK - İSTANBUL
21. ENGİN ALTAY - SİNOP
22. BİRGİN KELEŞ - İSTANBUL
23. ALİ ARSLAN - MUĞLA
24. MEVLÜT COŞKUNER - ISPARTA
25. AHMET KÜÇÜK - ÇANAKKALE